

STEKLAR

Izhaja od leta 1959

LETNIK XXXVIII, št. 4-5

HRASTNIK, 27. 5. 1997

POSLOVANJE PODJETJA V POSLOVNEM LETU 1996

Poslovno leto 1996 je Steklarna zaključila z minimalnim čistim dobičkom in sicer v višini SIT 30.534.000. Gledano v luči samo dveh ekonomskih parametrov, to je izgube v poslovanju ali dobička v poslovanju, je to vsekakor pozitiven trend, saj smo tudi preteklo poslovno leto poslovali z dobičkom, na žalost pa nam takšno poslovanje v bodoče ne omogoča mirnega spanca.

Vzrokov, ki so botrovali poslovanju z minimalnim dobičkom v letu 1996, je vsekakor več in so bili odvisni od notranjih in zunanjih dejavnikov. Notranjih dejavnikov je bilo tudi več, med njimi pa so eni bolj, drugi manj pomembni. Pri notranjih dejavnikih bi se omejil na dva, oziroma tri dejavnike, saj je tretji dejavnik, to je strošek financiranja, v veliki meri v soodvisnosti od prvih dveh. Kot prvi je investicija v proizvodnjem programu namiznega stekla, kjer je potekala obnova G-kadne peči. S samo ustavitvijo proizvodnje za čas obnove peči smo beležili v tem programu izpad realizacije v višini cca 150 mio SIT, katere v ostalih mesecih po zagonu peči pač nismo uspeli nadoknaditi. Nabava opreme, ognjevarnega materiala in drugih materialov se je pokrivala izključno z tujim dolgoročnim virom, kar je pomenilo na eni strani povečevanje zadolženosti, ki je bila potrebna, da

smo lahko izpeljali obnovo peči, na drugi strani pa povečanje stroškov financiranja, ki so neposredno vplivali na zmanjšanje dobička.

Zakaj financiranje s tujim virom? V letih 92, 93, 94 je Steklarna beležila vsako leto izgubo v poslovanju (z izjemo leta 95, ko smo beležili minimalni dobiček), kar pomeni, da ni bilo na razpolago lastnih sredstev, s katerimi bi lahko financirali investicijo G-kadne peči. Naslednji moment, ki ni pozitivno vplival na rezultat poslovanja je porast zaloga materiala in zaloga gotovih izdelkov. Rezultati nam kažejo, da je raven proizvodnje na nivoju Steklarne v letu 1996 navkljub remontu G-kadne peči bila skoraj na istem nivoju kakor v letu 1995, na drugi strani lahko ugotovimo negativen trend rasti zaloga gotovih izdelkov, oziroma obračanje le-teh. Tako smo v letu 1996 beležili porast obračanja zaloga gotovih izdelkov v primerjavi z letom 1995 z indeksom 124, ali drugače povedano, od trenutka prevzema gotovega izdelka v skladišče pa do trenutka prodaje je bilo potrebnih v letu 1996 v povprečju 48 dni v nasprotju z 38 dnevi v letu 1995. Še bolj neugoden trend smo beležili pri zalogah materiala, predvsem pri zalogah kartonske embalaže, kjer beležimo rast z indeksom 137, kar pomeni, da so nam zaloge kartonske embalaže od začetka leta 1996 do konca leta porasle že na dvomesečno povprečno porabo le-te. Zunanji element, ki je ravno tako neugodno vplival na poslovanje v letu 1996 pa je tako rekoč že izpeta pesem. Kot neto izvoznik se je Steklarna Hrastnik tudi v tem letu srečevala s problemom precenjenosti tolarja v primerjavi z drugimi tujimi valutami. Izračuni, katere smo naredili, kažejo, da je Steklarna izgubila neposredno zaradi tega efekta samo v letu 1996 149 mio SIT; ta sredstva so sicer imaginarna, saj temeljijo na tem, kaj bi bilo, če bi bilo; so pa neke vrste pokazatelj, v kakšnih gospodarskih razmerah posluje Steklarna, oziroma dosega ali ne dosega pričakovanega dobička. S to tegobo pa se kot neto izvoznik Steklarna sooča že tretje leto zapored, vse pa kaže, da tudi v letu 1997 ne bo drugače, kar predstavlja resno oviro za normalno poslovanje, kakršnega pričakujemo zaposleni in zunanji lastniki, to je dobiček nekje v višini realne obrestne mere na višino kapitala.

Dosežen pozitiven rezultat, čeprav res minimalen, je dosežen v neugodnih pogojih, zato nam daje upanje, da bo v prihodnje lahko dobiček izdatnejši,

letos tega še ne moremo pričakovati, saj nas čaka v tem letu še vrednostno večja investicija v obnovo H-kadne peči in remonta IS - proizvodnih linij, ob tem da ostajajo drugi pogoji gospodarjenja enaki kot minulo poslovno leto.

Vinko Godicelj

Kljub temu da poslovni rezultati s finančnega vidika morda niso optimalni, pa se je potrebno zavedati, da so to rezultati na koncu petletnega tranzicijskega obdobja, v katerem je vodstvo v funkciji kriznega managementa izvedlo programsko, kadrovsko, tehnološko, organizacijsko in razvojno prestrukturiranje.

V tem obdobju smo ves čas beležili dinamično rast vseh pokazateljev

uspešnega poslovanja podjetja, kot je produktivnost, prodaja, izvoz, dobiček, amortizacija kot vir za razvoj, stroški pa so zaostajali za rastjo prodaje. Število zaposlenih smo zmanjšali kar za 30%, res pa je, da ne na račun odpustov in trajnih tehnoloških viškov, temveč potom naravne fluktuacije.

Poslovanje in rezultate na koncu petletnega tranzicijskega obdobja, zato ocenjujem kot dobro podlago za naslednje petletno obdobje, ki bo obeleženo z intenzivnim razvojem in vlaganjem v posodobitev podjetja, ki naj bi nas po letu 2001 vendarle postavilo ob bok uspešnih evropskih steklar v vseh ozirih.

Zaradi neugodne makroekonomske politike države Slovenije bomo tudi v bodoče morali še vedno vsakodnevno racionalizirati naše poslovanje, rezultat bo pa zagotovo bistveno večja socialna varnost vseh zaposlenih v podjetju ter v razvojnem smislu perspektivno podjetje tudi za nove generacije, ki vsakodnevno trkajo na vrata Steklarne in prosijo za delo.

Direktor
Stojan Binder

PRVA SKUPŠČINA DELNIŠKE DRUŽBE STEKLARNA HRASTNIK

Steklarna Hrastnik se je 22.11.1996 vpisala v sodni register kot delniška družba. To je bil tudi pravno formalno zaključek lastninskega preoblikovanja, ki smo ga intenzivno izvajali od leta 1993.

Zaključek procesa lastninskega preoblikovanja pa pomeni začetek delovanja delniške družbe, ki je popolnoma drugačen od delovanja družbenega podjetja. Tako smo v petek, 9.5.1997 izvedli 1. skupščino delniške družbe Steklarna Hrastnik. Pred tem se je dvakrat sestal tudi začasni nadzorni svet.

V petek smo delničarji na skupščini sprejemali poslovnik o delu skupščine, poslovna poročila za leta 1993, 1994 in 1995, sprejembe in dopolnitve statuta ter razrešili člane začasnega nadzornega sveta, imenovali nove člane "stalnega" nadzornega sveta ter jim določili višino sejnine oziroma nagrade za delo. Na skupščini so bili prisotni pooblaščenici Odškodninskega sklada, Kapitalskega sklada pokojninskega in invalidskega zavarovanja, Družbe za upravljanje Probanka s 3 pooblaščenimi investicijskimi družbami za upravljanje ter Družba za upravljanje Nacionalna finančna družba s 5 pooblaščenimi investicijskimi družbami, ki so predstavljali 40% vrednosti kapitala. Delničarje iz interne razdelitve ter notranjega odkupa, ki predstavljajo 30% kapitala pa so zastopali pooblaščenici Romana Majes, Matija Koritnik, Brane Vretič, Aleksej Us in Nikolaj Kavšek.

V jesenskem delu leta bo naslednja skupščina delniške družbe, takrat pa se bo obravnavalo revidirano poročilo poslovanja za leto 1996.

Vodja pravno kadrovske službe
Ksenija JAKOPIČ

IZ VSEBINE:

- Poslovanje 1997
- Remont H-peči
- Intervju: Sonja Bukovšek
- Intervju: Drago Kozole
- Horoskop

REMONT H-PEČI IN IS STROJEV JE USPEŠNO ZAKLJUČEN

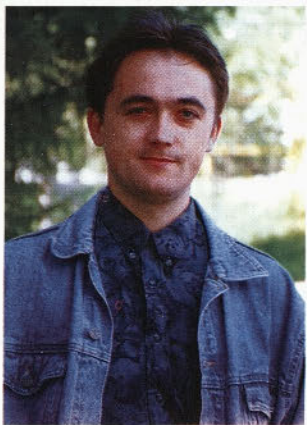
je danes dejstvo, s katerim se lahko pohvalimo. Za doseg tega cilja je bilo potrebnih veliko priprav, teamskega dela, vanj je bilo vpeto ogromno dela velikega števila izvajalcev. To je osrednji dogodek Steklarne Hrastnik v letu 1997 in finančni zalogaj v višini 6 mio DEM. Zato nikomur med nami ne more biti vseeno, kako je potekal in se iztekel. O tem smo povprašali nekaj delavcev, ki so pri njegovi izvedbi neposredno sodelovali.

Anton VERAČ, zunanji sodelavec, vodja zidarske operative

Dela so potekala po planu. Na podlagi izkušenj pri lanskoletnem remontu na G peči smo eliminirale nekatere napake, ki so se pojavljale takrat. Zidarji smo delali skupaj z ekipo RCT Tivoli. Dela so sicer opravi kvalitetno, potreben pa je bil stalen nadzor, saj smo se zavedali, da si pri objektu tolikšne vrednosti ne smemo privoščiti napak. Delali smo v dveh izmenah po 12 ur. Delovišče je bilo kot mravljišče, saj je na istem prostoru delalo več delovnih skupin. Kljub temu smo bili organizirani tako, da nismo bili drug drugemu v napoto. Veliko nam je pomenilo tudi to, da remont ni bil časovno tako nabit kot lani. Vsaj za velikonočne praznike smo lahko ostali doma, si malo odpočili in si nabrali novih moči. Najbolj važno je, da je objekt takšen, kot je bil načrtovan, da smo dela zaključili v roku in da pri tem ni bilo nobenih večjih nesreč.

Remont je uspel, za doseg tega cilja pa se skriva veliko fizičnih in psihičnih naporov vseh sodelujočih. Zato bi pohvalil vse sodelujoče v elektro obratu za po mojem mnenju dobro opravljeno delo. Kmalu po začetku del se je izkazalo, da je dela več, kot je bilo planiranega, temu pa je posledično sledila nabava dodatnega materiala in s tem povečan strošek. Obseg delovnih ur se je glede na majhno število izvajalcev povečal do roba človeških zmogljivosti. Skupino smo dopolnili tudi z zunanjim sodelavcem, ki zelo dobro pozna delo IS strojev, bil pa je tudi na

Samo KREŽE, vodja elektro obrata

usposabljanju na Švedskem. Tudi zaradi njegove pomoči smo dela uspešno zaključili. Žal pa je bil pri kupovanju nove opreme za IS-2 poudarek izključno na strojnem delu opreme, električni del pa je v celoti ostal star. Zato smo imeli precej dela, da smo usposobili že iztrošeno opremo. V instrumentarski delavnici smo sestavili dve skupini (ena je pokrivala dela na peči, druga pri strojih, po potrebi pa sta dela opravljali tudi skupaj). Če delavci ne bi bili tako strokovno usposobljeni in usklajeni, bi bila izpeljava remonta vprašljiva. Tudi časovne roke smo izpolnjevali, seveda z večjim številom ur od planiranih.

V elektro delavnici pa je bil glavni nepredvidljiv problem pri postavitvi dvigala za polnjenje silosa, ki ga je potrebno še dodelati, ker še ne zadovoljuje potrebam v celoti. Težave smo imeli tudi zaradi nedobave nekaterega osnovnega orodja, kot so ključi in klešča, ki smo ga rešili z medsebojnim posojanjem med delavnicami. Delavci pa so se pritoževali zaradi pomanjkanja zaščitnih oblek in rokavic, ki niso bile dobavljene, zaradi dela v umazaniji pa jih je bilo potrebno neprestano menjavati.

Marjan POLAK, vodja obrata priprave zmesi in taljenja

Dela so v glavnem potekala plansko usklajeno. Prišlo je le do dnevne zamika za polnjenje peči in s tem z zagonom. Lanskoletne izkušnje smo dobro vnovčili in na dela nimam nobenih pripomb. Vgrajenega je bilo 550 ton ognjevarnega materiala, ki je bil pravočasno priskrbljen. Na izmeni je delalo 15-18 delavcev v dveh izmenah po 12 ur. Pri zunanjih izvajalcih, RCT Tivoli, je bilo sicer nekaj starih mačkov, večina pa je bila nevajena tega dela, zato je bil potreben stalen nadzor.

Kljub temu smo delali sinhrono, tako obe ekipi izvajalcev za izgradnjo peči, kot tudi strojniki in vzdrževalci. Ozkega grla nista povzročala niti dovoz in odvoz materiala, za kar je skrbel ojačana ekipa viličaristov ob pomoči ostalih delavcev iz zmesarne. Uspela je tudi zadnja faza del, to je tempranje peči, ki je odločilnega pomena za kvaliteto peči, saj ob nepravilnostih pri segrevanju in popušcanju vezi lahko pride do poškodb materiala in celo porušitve peči.

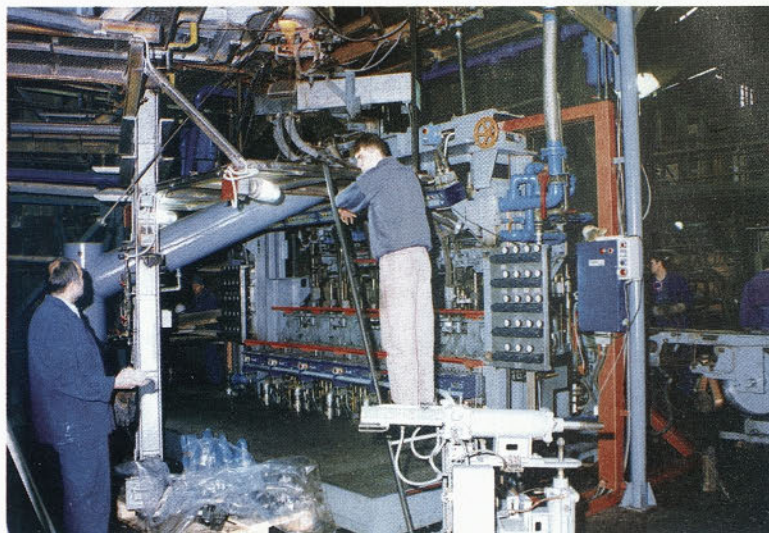
Glede na dane pogoje sem z remontom zadovoljen. Z njim naj bi se odpravile tudi šibke točke prejšnje peči in povečala njena kapaciteta.

Vinko VINTAR, poslovodja vzdrževanja strojev PC Pogrjnena miza

Pravzaprav sem pri remontu sodeloval kot zunanji sodelavec, zadolžen pa sem bil za remont na stroju IS-5. Stroj je starejšega tipa, glavni bloki so stari preko 20 let. Ker so bili za IS stroj, ki je elektronsko voden, nabavljeni novi bloki, smo uporabne bloke tega stroja prestavili na mehansko (preko krmilnih bobnov) voden stroj IS-2. Potrebno je bilo veliko prilagajanja iz elektronskega v mehanski sistem. Zaradi drugačne razporeditve strojev je bila potrebna tudi predelava iz levo vrtečega v desno vrteči stroj. Napraviti je bilo potrebno tudi tekoči trak, ki poteka ravno, brez kotnega prehoda v hladilno peč. Stroj smo izboljšali tudi s tem, da se lahko kaplja izklopi pred strojem (prihranek časa in manj poškodb na modelih).

Ekipa, ki smo jo sestavljala dva vzdrževalca in šest strojnikov je delala od 9 - 12 ur dnevno. Mislim, da je vodja profitnega centra ravnal zelo smotno, ko je določil pranje in čiščenje stroja na popoldanski in nočni izmeni, tako da je na dopoldanski izmeni delo hitreje in boljje teklo. Pohvalna je tudi organizacija prehrane v času remonta.

Sašo MUR, vodja vzdrževanja strojev IS

Zadolžen sem bil za remont stroja IS-2. Montirali smo tudi nov sistem hlajenja vseh strojev. Po obsežnih pripravah smo neposredno delali trije vzdrževalci in štirje strojniki. Na tem stroju je bilo dela najmanj, ker smo montirali nove sekcije, zato smo ga tudi najhitreje zaključili. Nato smo na ostalih strojih pomaga li vršiti končno montažo novega sistema hlajenja in pri ostalih zaključnih delih. V primerjavi s prejšnjimi remontmi je bilo sedaj največ pripravljenih mehanizmov, tako da je bilo med samim potekom razdiranja in popraviljanja le teh bolj malo. Nekaj težav pa smo imeli z rezervnimi deli.

Nekatere stvari bo potrebno še dodelati - podeste, prostore okrog stroja itd., kar bo kasneje olajšalo delo strojnikom.

Glede na obseg dela, saj se je obrat v bistvu podrl in postavil na novo, je bil remont časovno prenatrpan (kot da ne bi prestavljali celotne infrastrukture), izvršiteljev pa premalo. Bilo je naporno, fizično in psihično. Kljub temu smo lahko glede na dane pogoje z izvedbo remonta zadovoljni.

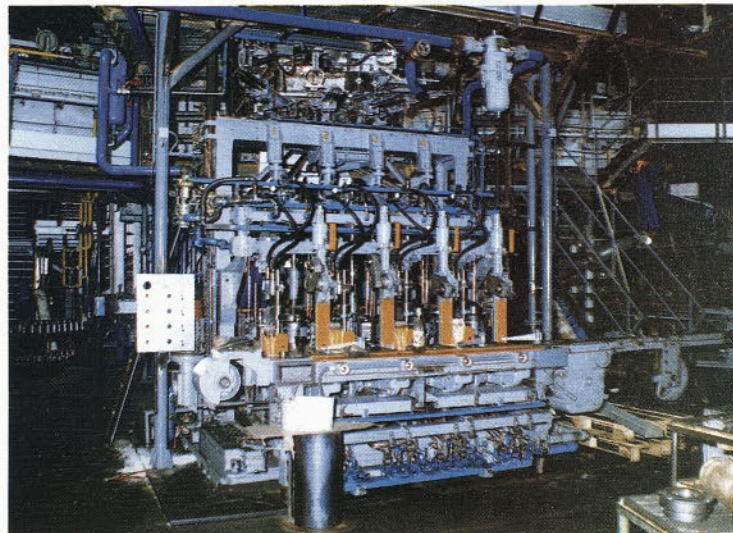
Albin LAVRIČ, vodja Profitnega centra Embalaža

Kljub temu, da smo morali zaradi nepravočasne dobave rezervnih delov dela pri remontu prilagajati tej postavki in zamenjevati vrstni red del, je remont v celoti potekal po planu. Z dobro voljo domačih in tujih dobaviteljev, smo navsezadnje potrebni material le uspeli spraviti pod streho. V tovarni je bistveno premalo opreme za tako obsežno delo (dovolj bi je bilo za en stroj, ne pa za tri).

Bilo je tudi veliko dodatnih del, zlasti ker smo skupaj z remontom izvedli tudi spremembo logistike prostora. Mi slim, da je bil remont časovno prenatrpan, nismo pa želeli hiteti na račun

kvalitete dela, kar se bo odražalo in obrestovalo v redni proizvodnji. Z osebjem sem zadovoljen, saj se je trudilo po svojih najboljših močeh. Nekaj težav je povzročala le sinhronizacija med posameznimi ekipami pri remontu. Žal vsi delavci niso strokovno usposobljeni za vzdrževalna dela, kar je tudi povzročalo nekaj težav.

Rezultat uspešnosti oziroma neuspešnosti remonta pa se bodo realno pokazali po dveh mesecih.

Branko PEPELJNAK, ključavničar

Delali smo v skupinah in vsaka je bila za dolžena za kvalitetno opravljen sklop del. Zadolžen sem bil za infrastrukturo strojev - centralno mazanje, hidravlika, toplo in hladno brizganje, napeljavo sistema hlajenja. Mislim, da je bilo delo, glede na dane pogoje zadovoljivo opravljeno. Ker je delavnica za popravilo strojev kadrovsko okrnjena, sta bila v vsaki ekipi le eden do dva vzdrževalca. Obseg del je bil velik, zlasti glede hidravlike, ki jo je bilo potrebno zaradi prestavitve strojev na novo namestiti. K sreči pa ni bilo predvidenih posegov v njeno postrojenje.

Določena dela pa nas še čakajo: visokotlačna črpalka na stroju IS-2 še ne obratuje brezhibno, ni še v celoti izvršena namestitev toplega brizganja na IS-3, ker še ni dokončan odvod izpušnih plinov, ki so zelo strupeni.

Za uspešno izvedbo remonta ima velike zasluge team, ki je vodil priprave nanj, pravočasna nabava materiala in dobre ekipe za izvedbo del. Ta remont je bil doslej najboljše in opravljen z najmanjšim številom kvalificiranih vzdrževalcev, zato upam, da se bo tudi direktor izkazal s finančno stimulacijo.

Samo ŠPEGLIČ, obratovodja Profitnega centra Embalaža

Mislim, da je bil največji poseg pri tem remontu ta, da smo prostorsko uredili doslej neracionalno in utesnjeno postavljene stroje. S tem so dani boljši pogoji za delo, dostop do strojev je možen tudi z vozički in viličarji, lažje je vzdrževati čistočo. Tudi zračno je bolj, kar je zlasti pomembno v vročih poletnih mesecih. Pomembno je tudi, da so vse črpalke na enem mestu. Stroja IS-3 in IS-5 sta generalno remontirana, IS-2 pa je nov.

Zadolžen sem bil za izvedbo remonta na IS-3, ki smo ga uspešno izvedli.

Uredili smo tudi boljše hlajenje orodja na stroju - za vsako sekcijo posebej je možno regulirati količino zraka. To omogoča konstantnejše in kvalitetnejše hlajenje orodja. S sodelavci sem bil zadovoljen, nad nekaterimi tudi prav prijetno presenečen. Z zagonom strojev ni bilo večjih težav, že smo začeli delati tudi zahtevnejše artikle. Zato mislim, da smo lahko z izvedbo remonta zadovoljni.

Radovan KRNETA, instrumentarec

Z majhno ekipo devetih ljudi, skupaj z dežurno službo, smo morali v kratkem času opraviti ogromno dela. V bistvu smo opravili dva remonta hkrati. Poleg remonta peči in prestavitve elektro kurjenja smo veliko ur vložili v demontažo in montažo krmiljenja ter elektronike strojev IS-2 in IS-3. Opravili smo več različnih del od varjenja, rezanja, polaganja polic, vlečenja cevi za tlak in stisnjen zrak itn., četudi le ta ne spadajo v naš delokrog. Če je bilo potrebno, smo delali tudi po tri delavnike skupaj. Sicer pa je običajen delovni dan, tudi ob sobotah in nedeljah, trajal 12 - 16 ur. Proti koncu remonta smo

utrujeni. Za takšen obseg dela nas je nas premalo, zato smo se moraaksimalno potruditi. Veliko stvari bi si lahko tudi že vnaprej pripravili, pa smo material dobili le nekaj dni pred začetkom del. Tako smo se s tem zamujali med samim remontom.

K sreči je ekipa utečena, pozna princip dela, tako da smo skupaj s še enim zunanjim delavcem (našim bivšim sodelavcem) končali dela v roku in brez napak. Bilo je težko in naporno, zato upamo, da se bo finančna stimulacija temu vsaj približala.

Branko SEBASU, vodja elektro delavnice

Remont po obsegu in zahtevnosti prekaša vse prejšnje. Zaradi prestavitve strojev smo morali zamenjati vse razdelilce, kable, ventilatorje, motorje, ležaje, krmiljenje na IS-5, montirali smo dvigalo za zmes

Čeprav je bilo sodelovanje med ekipami zelo dobro, je včasih prišlo tudi do prekrivanja del in s tem odvečnega čakanja. Elektro delavnica ima vsega osem ljudi, zato smo se morali zelo potruditi, da smo opravili vsa dela. Delali smo od 12-16, pa tudi 24ur dnevno. Računamo pa tudi na plačilo sorazmerno vloženemu trudu.

Remont je bil izveden uspešno, čeprav smo bili proti koncu že vsi zelo utrujeni.

Pero EREIZ, vodja šamoterske delavnice

Priprave na remont so bile zelo dobre, vsa dela so bila preštudirana, material je bil vnaprej pripravljen in posortiran. Zato je delo steklo kot po maslu, ni bilo zadreg z iskanjem in prelaganjem materiala, potrebno ga je bilo le vgraditi na pravo mesto. Sodelovanje z ekipo RCT Tivoli je bilo solidno.

Kljub temu da je bil ta remont bolj zahteven od lanskega, večjega obsega, z večjim številom zunanjih sodelavcev v bolj utesnjenem prostoru, so dela potekala bolj koordinirano.

Poleg peči smo uredili tudi podpečje, ojačali ploščo, prestavili dodatno hlajenje, remont je bil zaključen v roku. Napak ni bilo. Tudi pri tempranju, od katerega je v veliki meri odvisna vzdržljivost peči, ne. Seveda pa je prihajalo tudi do določenih zadreg, utrujenosti, utesnjenosti ipd. Vse pa bo pozabljeno, če bo peč delovala tako in vsaj toliko časa, kot je predvideno.

Franci ZAJC, vodja Obrata vzdrževanja in investicij

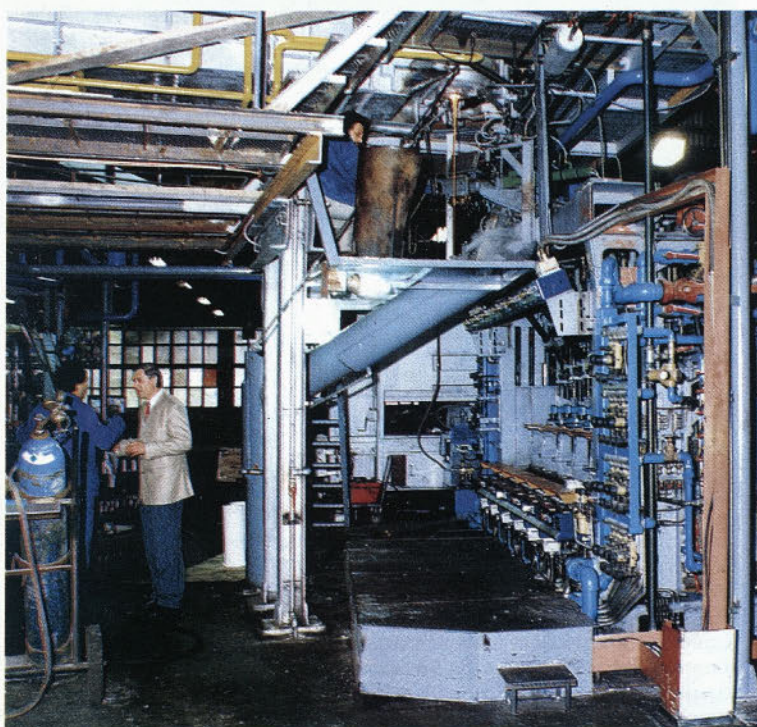
Zahvaljujem se vsem, ki so bili v teh šestih tednih in pol pripravljene delati ob nenormalnih obremenitvah, tudi po 20 in celo 32 ur skupaj in so prispevali k temu, da smo v roku - do 28. 04. 1997 pripravili peč za zagon. Slika vtisov o remontu gotovo še ni realna, saj sem še preveč pod pritiskom zadnjih dni. Vse najvažnejše točke remonta - rušenje peči, žaganje stebrov, začetek zidave peči in tempranje peči so bile izvedene na predviden dan. Opravili smo vsa predvidena dela - prestavitev feedrov, ventilatorjev, zamenjava cevi, postavitve jeklene konstrukcije pohodnih odrov okrog peči. Čaka pa nas še povezava pohodnih odrov med feedri.

V grobem sem z opravljenimi deli zadovoljen, razen ureditve transporta zmesi v silos. Nov sistem namreč ne zagotavlja zahtevane kapacitete. Dobavitelj opreme, firma Špiljak d.o.o. reklamacijo priznava in se že dogovarjamo o variantnih rešitvah (zamenjava motorja dviga ali zamenjava celotnega sistema). Poleg tega se pojavlja nihanje posode za zmes in vozanje jeklene vrvi. Nihanje bomo odpravili z motorjem z zavoro, ki bo omogočal avtomatsko delovanje, za odpravo vozanja pa se prav tako odločujemo med dvema rešitvama (le ena vrv ali štiri vrvi - sistem žerjava zapesek).

Po končanem remontu pa me zaskrbljuje situacija v podpečju, ki je iz dneva v dan slabša zaradi odtoka olja. 50.000 DEM smo namenili za napeljavo novih cevi, sedaj pa je stanje takšno kot prej, če ne še slabše.

Andrej DRNOVŠEK, ključavničar

Malo pred začetkom remonta je bila naša delavnica kadrovsko okrepljena, tako da smo si del lažje porazdelili. Material je bil večinoma v hiši že pred remontom, nekaj pa smo ga dobivali tudi sproti, tako zastoj zaradi tega ni bilo. Dela je bilo bistveno več kot na 25-tonski peči, ker smo prestavljali stroje, hladilne peči, dva feedra in vse hlajenje v podpečju. Delali smo najmanj 12 ur dnevno, pa tudi več, lasti na začetku del. Ker je bila velika gneča na delovišču, smo se morali razvrstiti, zato smo delali tudi v nočni izmeni. Remonta je konec, sedaj nastopi remont po remontu, saj je ostalo za dodelavo še veliko podrobnosti, raznih nastavitvev in drugih pomembnih malenkosti, kar bomo urejali sedaj. Morali pa bomo tudi nadoknaditi vzdrževanje ostalih obratov, ki smo jih v preteklih šestih tednih zanemarili.

Pogovarjala se je Marinka Anžlovar

Samo KASTELIC, vodja strojnega obrata

Zadolženi smo bili za postavitve feedrov, izdelavo delov podestov, premikanje hladilnih peči, napeljavo vode, plina in zraka, tempranje, montažo gorilcev in ostalo infrastrukturo. Z materialom nismo imeli problemov prav tako tudi z osebje ne. Kljub velikim naporom so bili odnosi med nami zgledni.

Pri delu smo zelo dobro sodelovali z ekipo Rudisa in Hidromontaže ter družbe Špiljak iz Hrvaške. Pravzaprav je bil remont zame končan šele 7. maja, ko je Špiljakova skupina zaključila z deli (podesti v podpečju, podesti okrog peči in na peči, stolp z vrati in demagom, zaščitne ograje).

Poskrbeti sem moral za material, sodelovati pri projektiranju in izvedbi ter vršiti nadzor nad deli.

Mislím, da je za kakšne dokončne izjave še prezgodaj, ker se morajo stvari uležati in šele nato bomo lahko delali analize. Poleg tega že danes vemo, da nam je za dodelavo ostalo še kup manjših stvari. V podjetju se je nakopičilo tudi precej dela, katero ni bilo tako nujno in smo ga preložili na čas po remontu.

Intervju SONJA BUKOVŠEK

"Delo pri kemijskem matiranju steklenih izdelkov v oddelku satinirnica zahteva popolno zbranost, doslednost, čut odgovornosti do sebe in svojih sodelavcev.

Gospa Sonja Bukovšek je to dokazala s svojim dolgoletnim delom v tem oddelku na delovnem mestu satinerke in s tem upravičila naše zaupanje," je ob toplem stisku rok in podelitvi priznanja na Dnevu stekla in svetlobe dejal direktor podjetja Stedek, g. Janez Kavzar.

Čeprav je že dolgo tega, ko ko smo se skupaj zbrali na prireditvi Dan stekla in svetlobe, pa imam še vedno v mislih živo sliko na prihod Sonje Bukovec na oder, kjer je prejela priznanje. Zardel obraz, begajoče oči in negotov korak so mlado saniterko pripeljali na kraj poteka prireditve. Spomnim se, kako polna sreče in zadovoljstva je zopet sedla za mizo ter se pridružila svojim najbližnjim sodelavkam. Z zagotovostjo lahko trdim, da je priznanje tudi tokrat pripadlo pravemu človeku. Ura se je bližala drugi popoldan, času druge delovne izmene v podjetju Stedek, ko mi je le uspelo priti v stik s Sonjo in za kratek čas pokramljati o njenem življenju, občutkih, željah.

Sonja, ljudje se srečujemo vsak dan, pa se vendar tako malo poznamo. Povej nam kaj o sebi in o prvih življenjskih odločitvah?

Moja družina ni bila dobro situirana, zato sem bila po končani osnovni šoli postavljena v situacijo, da nekako pomagam materi in mlajši sestri, katero je bilo potrebno še šolati.

Tako sem pred približno desetimi leti sprejela delovno mesto v slikarnici in to je bila moja prva zaposlitev. To je bilo še v času, ko je bila satinirnica pod Steklarno Hrastnik.

Pošten človek nikdar ne dela na skrivaj in se ne sramuje tistega, kar dela.

Zelo mlada si torej našla zaposlitev in se poskušala prebiti v življenju. Kako ti je to uspelo?

Velikokrat sem bila postavljena v težko situacijo, tudi delo je zahtevalo veliko moč in truda. Kmalu sem bila prestavljena na drugo delovno mesto in tam sem še danes - to je delovno mesto satinerke.

Kdor vsaj malo pozna to delo se zaveda, da zahteva dejansko popolno zbranost človeka,

doslednost pri izvajanju delovnih operacij ter pri vsem tem še čut odgovornosti do sebe in svojih sodelavcev. Dela satinerke sem se seveda postopno naučila. Najprej sem samo umivala izdelke ter jih pripravljala za satiniranje. Kasneje sem že delala s kislino in sčasoma postala satinerka z vsemi odgovornostmi na takšnem delu.

Kaj predstavlja največjo nevarnost pri delu satinerke?

Naš največji "sovražnik" je seveda kislina, ki ne pozna milosti. Pri satiniranju moraš paziti nase, saj tekoča kislina hitro najde pot tja, kjer ni zaželenja. Poleg tega pa moraš imeti izredno izostren čut tudi do svojih sodelavcev, saj lahko hitro pride do poškodb. Nevarno delo pa je podkrepljeno še s tem, da nas vedno priganja normativ izdelave posameznih artiklov. Vse to botruje tudi nezgodam pri delu. Poletni čas je zaradi oteženih pogojev dela še posebej specifičen glede tega, saj vročina in pomanjkanje koncentracije povzročijo številne opekline in druge manjše poškodbe.

Ali imate delavci, ki delate konkretno s kislino, kakšne dodatne bonitete glede na pogoje dela?

Pred leti je za to delovno mesto obstajal institut beneficirane delovne dobe, katerega pa je moderna zakonodaja odpravila. Tako je danes edina boniteta v tem, da nam za vsak delovni dan pripada pol litra mleka. To je edina razlika med nami, ki delamo s kislino in tistimi, ki delajo na zdravju manj škodljivem delovnem mestu.

Kakšni so sicer medsebojni odnosi v tvoji delovni sredini?

Zelo sem vesela, da se s sodelavci dobro razumemo in smo si v vsakem trenutku pripravljeni pomagati. Sicer pride tudi kdaj do kakšnih konfliktnih situacij, katere pa uspešno prebrodimo in se potem s skupnimi močmi odpravimo novim delovnim ciljem nasproti. Naše delo poteka v štirih različnih delovnih izmenah, kar je

Dve stvari sta, ki ju je potrebno ločevati: človek in družba. Preden se zgražas nad družbo, se vprašaj, če si kot človek res storil svojo dolžnost.

zelo naporno in zahteva veliko mero prilagodljivosti. Zaenkrat še nimam svoje družine in se tako ne ukvarjam s problemom glede varstva otrok in drugimi težavami, s katerimi se srečujejo delavke v naši delovni sredini. Poleg tega smo zaposleni že večkrat opozorili na slabe pogoje dela, katere bi za večjo varnost bilo potrebno v prvi vrsti izboljšati (npr. nabava močnejših ventilatorjev za zagotavljanje boljšega zraka, ipd.).

Kako si izvedela, da boš prejela to priznanje?

Nekaj časa pred samo prireditvijo so v našo delavnico poklicali iz komercialne in povprašali, kdo se bo udeležil Dneva stekla in svetlobe. Sprva še nismo bili prepričani, kdo vse bo šel, potem pa me je poklicala ga. Gabričeva in mi sporočila, da sem letos predlagana za priznanje. V meni so se mešali različni občutki, tako sreče kot tudi strahu pred samo prireditvijo. Pa vendar je na koncu vse lepo izpadlo.

Edino iluzije nam omogočajo živeti. Spoštovati jih moramo v drugih. Kot tudi v sebi. Človeku, ki bi spoznal vso resnico, ne bi preostalo nič drugega, kot da sede na rob ceste in joče do smrti....

Kaj rada počneš v prostem času?

Prostega časa imam bolj malo, saj štirizmensko delo človeku ne nudi pravega ritma življenja. Sicer pa, če le najdem trenutek časa zase, se rada podam v naravo, kjer najdem svoj notranji mir in zadovoljstvo. Čeprav sem bolj vase zaprt človek, se v družbi prijaznih in poštenih ljudi tudi sama rada sprostim.

Istočasno pa poskušam po najboljših močeh pomagati mami in mlajši sestri, pa tudi na lastno družino že mislim.

Sonja je mlado dekle, ki kljub svoji zunanji mirnosti, v sebi tiho načrtuje svojo prihodnost. Pred njo je pogrnjena preproga življenja, na njej sami pa je, da jo bo čim bolj izkoristila. Želimo ji, da bi se njene skromne želje po toplem družinskem gnezdu, mirnem življenju in iskrenih prijateljih tudi uresničile. Pa saj nam na koncu še vedno ostanejo iluzije.....

Pogovarjala sem se
Dolores URBAJS

PLAKETA ZA USPEŠNO DELO SINDIKATU STEKLARNE HRASNİK

Svet zveze svobodnih sindikatov Slovenije je za leto 1997 podelil najvišja priznanja za delo v letu 1997 trem organizacijam v državi in med njimi je tudi sindikat Steklarne Hrastnik. Podelitve, ki je bila 25.04.1997, so se poleg sindikatov udeležili tudi najvišji predstavniki slovenske oblasti - predsedstva in vlade, parlamentarnih političnih strank ter delodajalskih organizacij.

Priznanje je podeljeno za delo sindikata v zadnjih nekaj letih in v njegovi utemeljitvi je med drugim zapisano:

"Ob krizi, ki jo je kolektiv Steklarne Hrastnik zaradi izgube tržišč doživel leta 1991, so se sindikalni zaupniki na vrsti izrednih sej in sestankov ob polni podpori celotnega kolektiva odločili za takšne ukrepe, ki naj bi kratkoročno omogočili nadaljevanje proizvodnje brez večjih prekinitev, dolgoročno pa normalno poslovanje podjetja in zaposlitev in socialno varnost večine zaposlenih.

Sindikat je takrat prevzel veliko odgovornost, saj so ekonomski in finančni kazalci dopuščali le teoretično možnost za uspeh. Imel je zelo težko nalogo, da je v podjetju vzdrževal socialni mir. To je bil hkrati tudi čas največjih premestitev znotraj podjetja, v katere je bilo preko 400 delavcev zajetih v razne oblike prekvalifikacij oz. premestitev.

Že leta 1994 so razmere v podjetju po dolgotrajnih pripravah omogočile sprejem dogovora med sindikatom in vodstvom, da so se plače v celoti začele izplačevati po panožni kolektivni pogodbi. V tem času so bili odpravljeni tudi boni. Zelo odmevna je bila iniciativa sindikata podjetja, po kateri je bilo kasneje omogočeno, da je večina zaposlenih in upokojencev prišla do lastnega stanovanja po izredno ugodni ceni.

V dogovoru s podjetjem, ki delno krije stroške, sindikat uspeva vsako leto napotiti 50 do 70 delavcev na preventivne zdraviliške preglede, kar je velik uspeh za sindikat, saj je teh oblik v podjetjih še zelo malo. Tudi za boljšo informiranost zaposlenih ima precejšnje zasluge sindikat, saj prav od tu izhaja pobuda za ponovno izdajanje časopisa Steklar, sindikat sam pa izdaja in ureja svoj časopis Sindikalni

občasnik.

Preko svojih članov in sindikalnih zaupnikov se zelo aktivno vključuje v programe Sindikata delavcev kemične, gumarske in nekovinske industrije Slovenije in območnih organizacij.

Sindikat Steklarne je bil v letu 1995 med prvimi pobudniki, ki je skupaj z republiškim odborom sindikata KNG zahteval ukrepanje Vlade R. Slovenije v zvezi z monetarno politiko, ki je bila za izvozna podjetja pogubna. Množici delavcev, katerih delovna mesta so bila zaradi vladne politike ogrožena, so se z enim avtobusom udeležencev v Ljubljani pridružili tudi člani sindikata Steklarne.

Zelo aktivni so v akcijah, ki jih za zaščito delavskih interesov organizira ZSSS. Redno in zelo številčno se udeležujejo vseh oblik pritiskov sindikatov proti Vladi in Gospodarski zbornici, saj so bili steklarji med najštevilnejšimi na protestnih shodih.

Veliko pozornost posveča tudi športnim aktivnostim, rekreaciji in letovanju svojih članov. Sindikat podjetja je tudi eden izmed soustanoviteljev Delavske hranilnice in omogoča svojim članom najmanjše kreditov na daljšo dobo. Ob raznih stiskah pa finančno pomaga svojim članom z lastnimi sredstvi preko sistema KNG ali pa preko blagajne samopomoči, ki je organizirana pri sindikatu in se je letno poslužuje vedno več članov. Tudi usposabljanje sindikalnih zaupnikov je permanentna naloga, ki se je stalno poslužujejo.

Po dolgotrajnih pripravah v sindikatu podjetja, se proces lastnjenja približuje koncu. Delež zaposlenih in upokojencev podjetja v njegovi vrednosti znaša okrog 30 %.

Sindikat podjetja je s temeljito pripravo pristopil k izvolitvi 13 članov sveta delavcev. Sindikalni zaupniki so v prvem svetu delavcev dobili maksimalno zaupanje vseh zaposlenih delavcev."

Menimo, da je plaketa veliko priznanje za delo našega sindikata in smo lahko nanj upravičeno ponosni. Časi, ko je sindikat pomenil le institucijo, ki je poskrbela za ozimnico, so daleč za nami.

Gotovo ima največje zasluge za

uspešno delo sindikata prav njegov predsednik Soniboj Knežak, ki je v svojem poročilu za leto 1996 med drugim dejal: "Izredno pomemben mejnik v zgodovini hrastniške steklarne je postavitve novih lastniških odnosov. Žal bo dosedanja uspešna praksa reševanja proble-

mov na relaciji sindikat - vodstvo podjetja dobila še tretjega akterja - večinske lastnike." Verjamemo in zaupamo mu, da bo, skupaj z ostalimi sindikalnimi zaupniki, znal krmariti tudi v tej, vedno bolj deroči in z večjimi pastmi speljani reki.

Marinka ANŽLOVAR

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem za izkazano pozornost in prelepa darila, ki me bodo spominjala na skupaj preživeti čas. V prihodnosti vam želim obilo zdravja, delovnih uspehov in osebne sreče.

Še enkrat iskrena hvala!

Franc Šušter

ZAHVALA

Ob odhodu iz delovnega kolektiva se najlepše zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem za izkazano pozornost in darila. Z mislimi za vas, še enkrat hvala.

Sibirka Marinkovič

ZAHVALA

Ob odhodu iz delovne sredine se najlepše zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem Profitnega centra Pogrnjena miza za lepa darila in izkazano pozornost.

Želim vam veliko zdravja, medsebojnega razumevanja in obilo uspehov.

Vinko Žagar - Henk

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem izmen Pufler-Kaiser-Neškovič ter celotni administraciji pregleda-kontroli zagotavljanja kakovosti in Bojanu za veselo razporeženje ob njegovi glasbi.

Darila, s katerimi ste me obdarovali, me vsak dan spominjajo na vas. Zahvaljujem se tudi g. Darinotu Rižnarju in ge. Stojanki za odlična postrežbo ter IO sindikata in Soniboju za izkazano pozornost in lepo darilo.

V prihodnosti želim vsem skupaj še veliko delovnih uspehov, zdravja in medsebojnega razumevanja.

Krista Pufler

ZAHVALA

za vedno nas je zapustil

MIRKO ZOREC

od njega smo se poslovili 13. maja na Dolskem pokopališču. Iskreno se zahvaljujemo g. župniku za opravljen obred, pevcem, Steklarni Hrastnik, sosedom in prijateljem za darovano cvetje, sveče in izraze sožalja.

Žena Milka, hčerka Majda in sin Miro z družinama.

Bivši vidni sodelavci Steklarne Hrastnik DRAGO KOZOLE

Ura se je bližala poldnevu, ko sem nestrpnost pričakovala obisk enega bivših vidnih sodelavcev Steklarne, katerega življenska pot je izredno zanimiva, pripovedovanje pa vredno pozornosti. Že po nekaj trenutkih najinega pogovora sem se v mislih preselila za dobrih 30 let v preteklost, ko je gospod Drago Kozole prvič prestopil prag Steklarne Hrastnik.

Kako bi lahko opisali vaše začetke in kaj je bila vaša zaposlitev?

Pisalo se je leto 1963, ko sem na povabilo takratnega direktorja, gospoda Klanška, sprejel delo v Steklarni Hrastnik in sicer sem opravljal delo referenta oz. pripravnika v izvozu. Takratni komercialni direktor je bil g. Martin Mlinar, kateremu gre zahvala, da sem hitro našel stike s kupci in se dobro vpeljal v delo.

Moja prva zaposlitev je bila pri Trgovskem podjetju Hrastnik, od tu sem šel na delovno mesto direktorja preskrbe za Zasavske rudnike, bil nekaj časa zaposlen v obratu Rudnika na Dolu, dokler se nisem odzval povabilu g. Klanška in se zaposlil v Steklarni.

Kako je bilo takrat z izvozom Steklarne Hrastnik in kateri so bili tisti prvi udarni artikli?

Steklarna je ob mojem prihodu imela okrog 400.000 USD izvoza, vendar je bil to čas, ko se je izvoz pričel šele dobro razvijati. V tem času je bil tudi krog kupcev zelo ozek, med pomembne firme lahko štejemo: Rose Homborg, Rudolf Zimmerman Bamberg in POPP Bad Berneck. Za tisti čas je značilna faza razvijanja proizvodnje razsvetljavnega stekla na področju polavtomatske proizvodnje. Še danes se prav dobro spomnim prvih artiklov iz tega programa - to sta bila artikel številka 5618 in

5619, to so bile tulpice, narejene na t.i. KIKO stroju.

V tem času se je Steklarni pričela odpirati pot vključevanja v izredno hiter razvoj proizvodnje steklenih svetil. Za hrastniško Steklarno je bil odločilnega pomena za vključevanje v to področje lastnik firme GUROGLASS - to je bila prva firma, ki je v SH kupovala pomembne količine takrat še pihanega razsvetljavnega stekla (KIKO proizvodnja še ni bila razvita). Prav razvoj KIKO proizvodnje nam je dal polet in pogum, da smo pričeli odpirati tudi druga vrata proizvajalcev svetil, predvsem v Zahodni Nemčiji.

Kakšen je bil razvoj izvoza po vašem prispetju v Steklarno?

Idejna usmeritev Steklarne je bila že v tistem času predvsem v povečevanju izvoza. Zaradi izvajanja določenih smernic za njegov razvoj, so se že kmalu pokazali prvi rezultati predvsem v tem, da se je pričel širiti krog kupcev. Eden največjih kupcev v tistem času je bila še vedno firma Rudolf Zimmermann iz Bamberga. Prvi artikel, ki nam ga je uspelo plasirati na trg preko te firme, so bile opalne krogle. Na začetku smo sicer kdaj dobili tudi negativno oceno (malo v šali malo zares), da so izdelki bolj podobni krompirju kot krogli, ampak vse skupaj pa je le bil nek začetek, stvari so se pričele hitro razvijati.

ODDIH PO RAZGOVORIH S FIRMO RUDOLF ZIMMERMAN junij 1965 V GORAH. Sedijo: g. Schneider, g. Fuchs, g. Zimmerman, g. Kozole, g. Mlinar (z leve proti desni)

Pomemben delež pri vsem tem so imeli Veleji, ki so dosegli maksimalni napredek v razvoju polavtomatske proizvodnje. Skupaj z ing. Tramtejem so razvijali tovrstno proizvodnjo in bili zelo uspešni. V Steklarni je namreč obstajala skupina strokovnjakov, in sicer: Velej, Podlunšek, Tramte, ki so se lotili problema polavtomatske proizvodnje in ga uspešno pripeljali do konca. S tem smo v komercialni, predvsem na področju izvoza, dobili velik argument in smo se s še večjim zanosom pričeli pojavljati na trgu.

Kako je potekal razvoj proizvodnje razsvetljavnih teles?

Program KIKO tulpic, ki je zajel neke okrog 100 različnih artiklov, je hitro napredoval in med drugim zajel tudi slikarnico, ki se je pričela vključevati s svojo dejavnostjo. Tudi pri proizvodni tulpic so tržni trendi narekovali svoje. Sprva so bile tulpice samo prozorne, t.i. kristalne tulpice, potem je prišlo do delnega dekoriranja, kmalu smo bili priča trendu šampagna barve (ker tega nismo znali delati v proizvodnji, smo si pomagali z barvami). Razvoj je šel bliskovito naprej in tako smo pričeli delati matirane tulpice, razvili proizvodnjo kristalnih plafonjer,...

Ob tem, ko so na polavtomatski proizvodnji osvojili najprej krogle (40, 60 in 100 W), se je pričela razvijati polavtomatska proizvodnja plafonjer. Absolutni prvak, ki je pomagal vse to razvijati, je bila firma Rudolf Zimmerman iz Nemčije, ki se je

trudila plasirati na trgu naše prve izdelke, ki vsekakor niso bili vrhunske kvalitete. S tem je Steklarna pridobila odločujočo prednost pred konkurenti. V Evropi so takrat že poznali nekaj polavtomatskega stekla, vendar iz masivnega opala, Steklarna pa je delala t.i. OPAL TRIPLEX - to je bil opal, prevlečen s kristalom, katerega prednost je bila v tem, da je dajal dosti več svetlobe kot masivni opal. Prav to so bili najbolj prelomni trenutki za Steklarno Hrastnik glede intenziviranja razvoja izvoza. Sam pa sem bil tiste sreče človek, da sem se ob pravem času znašel na pravem mestu in se tako pričel izpopolnjevati na področju izvozne dejavnosti. Tako smo pričeli prve negotove korake v Evropo.

Kateri trg se je potem pričel razvijati in kakšne so bile njegove specifične?

Kmalu po tem razvoju se je pokazala možnost izvoza na področje Amerike. Na prvih šestih sestankih s partnerji iz te dežele sicer nisem sodeloval, pa tudi partnerji niso upali priti v takratno Jugoslavijo. Tako je bil sestanek dogovorjen na meji z Italijo, prisostvovali pa so mu direktor Jože Klanšek, komercialni direktor Martin Mlinar in g. Marjan Hladnik iz Kemije Impex iz Ljubljane, kajti v tistem času se je izvoz vršil preko izvoznih hiš, prav Kemija Impex pa je bila tista, ki je vzpostavila prve stike s partnerji iz Amerike. Tako smo pričeli poslovati tudi z Ameriko, kjer smo se srečevali z novimi problemi in sicer predvsem

Uspeh je otrok poguma in previdnosti obenem.

SKUPINSKA SLIKA PO KONČANIH RAZGOVORIH S FIRMO PROGRESS IZ PHILADELPHIJE. Od leve proti desni: g. Doleranco, g. Hladnik, g. Lukers, G. Kozole, g. Klanšek in g. Bono Velej

glede načina pakiranja izdelkov in transporta izdelkov. V začetku smo vse izdelke pakirali v ogromne lesene zaboje in jih zavarovali s slamo. Te zaboje smo po železnici transportirali v luko Reka, kjer so se nalagali v kontejnerje in nato na ladjo. Zaradi nerednih ladijskih povezav smo blago morali skladiščiti v Reki, ko pa je bilo blaga dovolj in je bila na razpolago ladja, se je to odpemilo do New Yorka, kjer smo imeli svojega špediterja, ki je nato blago prevažal do Philadelphije. Amerikanci so kmalu ugotovili, da takšen način poslovanja ni finančno ugoden, pa tudi ne perspektiven. Tako smo sklenili dogovor o začasnem uvozu kartonske embalaže iz Amerike. To pomeni, da smo kartone dobili iz Amerike, jih napolnili z izdelki ter ponovno vrnili v Ameriko. Pri tem smo se srečevali z novimi težavami, saj smo pri carinjenju uveljavljali postopek začasnega uvoza, kar je pomenilo, da smo morali kartone ob izvozu odpisovati - uvožena količina se je v končni fazi morala

ujemati z izvoženo, sicer je to pomenilo carinski prekršek. Kmalu pa je prišlo do razvoja kontejnerskih prevozov, ki so pomenili velik korak naprej glede možnosti izvoza v prekomorske dežele. S špediterjem smo imeli sklenjeno pogodbo, da je kontejnerje iz luke v New Yorku na t.i. šasijah dostavil v Philadelphijo.

Kaj vam je iz teh časov najbolj ostalo v spominu?

Nikoli ne bom pozabil primera naše primitivnosti, ki je predstavljal veliko reklamacijo iz Amerike. Kupec je namreč poslal kartone ter načrt, kako naj bo vse pakirano, kje naj se vstavijo vložki in podobno. Krogla ali plafonjera sta morali biti zapakirani tako, da je blago ob prispetju v Ameriko kupcu omogočilo hitro kompletiranje z armaturo. Pri nas pa se je zgodilo, da je bila ob pakiranju ena krogla obrnjena navzdol, druga zamaknjena levo in tako naprej. Skratka, nismo se držali pravil pakiranja, ki jih je

predpisal kupec. Tako smo se znašli pred veliko količino reklamiranih izdelkov. Steklarna je poskusila na vse načine, da bi kupec sam uredil prepakiranje, ter potem Steklarno bremenil za nastale stroške. Vendar, ko smo z njegove strani dobili cenovni predlog za prepakiranje, ki je znašal kar 56,00 USD za uro prepakiranja, smo sklenili reklamacijo rešiti na drug način. Upravni odbor Steklarne je kot poslednega krivca za nastalo reklamacijo določil mene in referenta za izvoz v Kemiji Impex in tako sva morala na vrat na nos odpotovati v Ameriko, kjer sva 18 dni, od jutra do večera popravljala

sredstva iz tega naslova. Zadeva se je vodila preko Kemije Impex, saj v tem času Steklarna še ni delovala kot samostojni izvoznik. Skozi sklenjene posle oziroma plačila je Steklarna vršila tudi razne kompenzacijske posle, na primer uvoz steklarskih strojev, opreme podobno. Poudariti moram, da je bil to čas posodabljanja tovarne, saj smo morali, zaradi izboljševanja kvalitete steklenih izdelkov slediti tudi razvoju tehnike in tehnologije. Kadar je posel s kupcem prerasel osnovne okvire in so bili vzpostavljeni pravi poslovni odnosi na podlagi rednih dobav blaga, smo poslovali na odprto, kar pomeni, da je kupec plačal blago

REKLAMACIJA V FIRMI PROGRESS PHILADELPHIJA

pakirane artikle. Ob prispetju v tovarno so nama vodstveni organi pokazali, kje je vzrok reklamacije, ki je bil res primitiven in vsekakor nepotreben. Delavke v njihovem proizvodnem procesu so kartone jemale iz palete in jih dajale na tekoči trak. Karton je prispel do druge delavke, ki ga je samo odprla, naslednja je na kroglo položila armaturo, naslednja je karton delno zaprla in zadnja v tem proizvodnem procesu samo dokončno zaprla karton. Kadar pa je delavka, ki je morala položiti na stekleni izdelek armaturo, naletela na narobe obrnjeno plafonjero, je to pomenilo časovni zastoj in kartoni so se kmalu pričeli kopičiti. Vzrok celotne reklamacije je bila torej zgolj nepazljivost naših delavk pri pakiranju v kartone.

Plačilni promet je rak rana komerciali. Kako so v tistem času potekala plačila kupcev?

Pri poslih z Ameriko smo na začetku poslovali na podlagi kontokorenta, kar pomeni, da je kupec pri svoji banki odprl kreditiv in mi smo potem glede na dobave blaga črpali finančna

šele po njegovi dobavi. Tudi v evropskem merilu smo dobavljali blago na odprto in glede na svetovna gibanja je včasih plačilni rok dosegel tudi 90 dni od dobave blaga.

Steklarna se je torej odprla na evropski in ameriški trg. Kako je pa je bilo s prisotnostjo v drugih državah, na primer Ciper, Irak, Iran?

Pri prodaji na Bližnji Vzhod, na Ciper, Irak, Iran smo bili zelo previdni. Ta področja so bila namreč rizična, pogosto so se pojavljale namišljene reklamacije, brez prave podlage. Tako smo na primer imeli reklamacijo zaradi 90 % loma blaga in sem bil na licu mesta poslan v Iran. Ob prispetju blaga sploh nisem našel, ker je enostavno izginilo. Včasih nam je kakšno zagodel tudi špediter, ko je izbral napačnega oz. neprimernega prevoznika. Na primer: JUGO TRANSPORT je bil prevoznik za čajne vrčke za odpreme v Abu Dabi. Blago je bilo naloženo pri ruskemu ladjarju, čeprav so v Jugotransportu vedeli, da takšna ladja ob prispetju v muslimanske vode, ne bo oskrbljena. Ladjar je

RAVNO OB POČASTITVI DNEVA REPUBLIKE SMO PRVIČ DOSEGLI 1 MILION DOLARJEV IZVOZA-NA SLIKI ODPREMA VAGONA ZA FIRMO RZB BAMBERG

Kjer proizvodnja diktira prodajo, gre razvoj podjetja zagotovo v napačno smer.

tako stal pred lukno, ker pa ga nihče ni hotel oskrbeti z vodo in hrano, se je enostavno obrnil in naše blago razložil na Cipru. Blago smo dolgo časa iskali, ko pa smo ga končno našli, sva bila z Gustinčičem (direktor Kemije Impex) kar 23 dni na poti. Blago sv našla nepoškodovano v skladiščih pri angleškem Lloydju na Cipru. Pri tem pa smo seveda imeli težave s primarnim kupcem, kateremu blago ni bilo dobavljeno v dogovorjenem roku. Vsled tega je kupec zahteval znižanje cene iz prvotnih 7,50 USD na 5,00 USD za komad. Višek celotne neprijetnosti pa je bil, da naju z rdečim potnim listom niso spustili v Saudsko Arabijo in sva z gospodom Gustinčičem vsakodnevno hodila v Kuvajt na ambasado, da sva si pridobivala ustrezno vizo. Končno smo s kupcem iz Rhijada dogovorili sestanek v Atenah, kjer smo rešili reklamacijo s priznanjem nižje cene, proti Jugotransportu pa smo vložili tožbo. Ob petkih smo v komerciali delali proizvodne plane in zaradi velikega števila naročil smo bili večkrat priča prepiru zaradi brigad. Težko smo namreč izdelali količine, ki jih je zahteval trg.

Kaj je po vašem mnenju predstavljalo prelomnico v Steklarni Hrastnik glede izvoza?

Prelomen za Steklarno je bil prehod iz ročne pihane proizvodnje (RDBO 4, RDBO 5) na proizvodnjo MDR 1,2 in 3 (pólavtomatske KIKO tulpice, plafonjere) in razvijanje opalnega stekla do takšne kvalitete, ki je lahko zadovoljevala tudi najbolj zahtevnega kupca. Ta prelomnica se je dogajala nekje od leta 1966 do 1970. Že okrog leta 1968 smo bili na takšni stopnji razvoja, da smo lahko konkurirali steklarni, kot je bila Steklarna LIMBURG. V teh letih je nastal tudi oddelek oblikovanja, za katerega verjamem, da je bistveno prispeval k razvoju asortimana Steklarne. Pomembno vlogo je takrat odigral g. Franc Papež, ki je bil velik praktik saj so steklarji vsako njegovo zamisel lahko tudi realizirali. Oblikovalci, ki so prišli iz šole, so sicer imeli dobre

ideje, ki pa so bile v praksi velikokrat težko izvedljive. V glavnem pa bi lahko rekli, da smo takrat skrito kopirali izdelke, saj na področju steklenih izdelkov težko najdeš neko absolutno izvorno idejo (malo smo spremenili kakšno obliko in nastal je nov izdelek).

Sam razvoj izvoza pa bi bil še bolj intenziven, če ne bi v Steklarni prišlo do, po mojem mnenju bolj politične kot gospodarske odločitve, po kateri smo pričeli glede kvalitete izdelkov delati razliko - blago z malo slabšo kvaliteto smo prodajali doma, visoko kvaliteto pa izvažali. To je bila seveda v prvi vrsti potuha za proizvodnjo, saj ob slabih proizvodnih niso naredili nobene poteze za izboljšanje kvalitete blaga, pač pa so blago označili za prodajo na domačem trgu in tako je prišlo do bistvenega zastoja v izboljševanju kvalitete. Pri tem moram poudariti še dejstvo, da je bila ocena kvalitete odvisna od pregledalke v proizvodnji, ki je po lastni oceni presodila izdelek in ga uvrstila za prodajo doma ali na tujem trgu.

Kakšna je bila splošna situacija v Steklarni in v širšem družbenem okolju v teh letih?

V tistem času se je v Hrastniku vodila čudna politika, in sicer so tako župan Brečko kot tudi hrastniški direktorji vztrajali na razvoju novih delovnih mest, ob tem pa so pozabljali na razvoj drugih delovnih mest. Hrastnik je tako vse bolj postajal zgolj industrijsko mesto.

V Steklarni so bile plače razmeroma nizke. Vodila se je izredno stroga politika glede dnevnic, službenih potovanj in reprezentance. Dnevnice v Steklarni so bile že tako absurdno nizke, pa vendar je upravni odbor izvajal še bolj strogo politiko. Tako sem na primer odšel na službeno potovanje v Nemčijo po končanem delovnem dnevu, tja prispel v jutranjih urah, se hitro uredil in odšel na sestanek s kupci. Po končanih razgovorih sem se moral vrniti nazaj domov. Počitka torej ni bilo,

22. JULIJ 1961-SLAVNOSTNA OTVORITEV DOMA V GORAH, TRAK JE PREREDZAL GOSPOD JULIJ SMODIŠ, PREDSEDNIK DS STEKLARNE HRASTNIK

torej ni bilo, delali pa smo zelo trdo, da smo dosegli zarisane cilje. Ob vsem tem pa moram poudariti, da so bili človeški odnosi s strankami izredno pozitivni in še danes negujem nekatere stare vezi.

V Steklarni sem bil zaposlen do leta 1978, ko so pričela potekati pogajanja za združitev z Jugometalom in se je pričela rojevati nova skupnost, v kateri pa nisem videl svoje pripadnosti.

Kaj je bil vzrok, da ste zapustili Steklarno in kdaj?

Steklaro Hrastnik sem zapustil leta 1978 iz golega prepričanja, da ne spadam v skupino ljudi, ki se je takrat borila za položaje. Občina me je takrat povabila na sodelovanje na področju razvijanja gostinstva v Hrastniku. Ravno v tem času se je namreč vršila gradnja hotela. Kot poznavalca Bližnjega Vzhoda še iz časov zaposlitve v Steklarni Hrastnik pa me je direktor Merkatorja zaposlil, naj grem v Irak razvijati njihovo prisotnost. Pristal sem na 6 mesecev bivanja v Iraku ter tam ostal 2 leti. Ob vrnitvi sem dočkal pokoj kot tajnik Skupnosti krajevnih skupnost v občini Hrastnik. Leto 1985 je zame pomembno leto, saj sem se s polno delovno dobo upokojil.

Kako danes gledate na Steklarno Hrastnik?

Glede obstoja in razvoja Steklarne nisem bil nikoli črnogled, čeprav je bilo pred časom že slišati razne kritike in negativne ocene. Odkar sem v Steklarno vložil svoj certifikat tudi redno prejemam Steklarja, katerega vedno v celoti preberem, saj mi je tako ponujena možnost, da sem še vedno na tekočem z dogajanjem v Steklarni. Ne morem pa razumeti, kdo ima največji delež krivde, da delavci niso lastniki v večjem odstotku. Ne vem, ali je tu odpovedal sindikat ali je bilo malodušje ljudi zares tako globoko, da se niso odločili za vložitev certifikata v podjetje. Upam, da se motim, vendar moja ocena je, da se bo to v prihodnosti negativno reflektiralo, saj bo novi lastnik podjetja vodil svojo politiko, za katero pa ni nujno, da bo identična željam obstoječega vodstva in zaposlenih.

Velikokrat se pogovarjam z zaposlenimi v Steklarni in prav vesel ko mi povedo za kakšne nove izdelke, ki so bili pred časom samo sanje, sedaj pa se brez težav realizirajo.

S čim ste se v življenju še ukvarjali?

Moj hobi je že iz otroških let planinstvo. Zvest sem mu ostal do današnjih dni in povedati moram, da me še vsakodnevno zaposluje za nekaj ur. V Planinskem društvu sem funkcijo gospodarja opravljal 40 let, sedaj pa sem jo prenesel na naslednika. Moj drugi dom je tako planinski dom v Gorah. Glede tega objekta čutim zamero do Steklarne Hrastnik. Odločitev o gradnji doma je bila sprejeta v kolektivu Steklarne. Na prvomajski prireditvi leta 1956 je pokojni predsednik delavskega sveta, g. Viktor Racki zboru delavcev predlagal gradnjo doma. Predlog je bil sprejet, zaposleni so sklenili podariti en delovni dan v namen izgradnje doma. Z roko v roki smo planinci in Steklarna leta 1961 slavnostno otvorili dom v Gorah, počasi uredili cesto ter dom dvakrat razširili - leta 1980 in 1982.

S prerano smrtjo gospoda Klanška so bile vezi s Steklarno v smislu sponzorstva bolj ko ne prekinjene, oz. so se ohlajale. Včasih nas je družilo vsaj praznovanje Dneva steklarjev v Gorah, sedaj pa je ta prireditev iz rodni okvirjev prešla v športno dvorano. Včasih se sprašujem, kam je izginila vsa nostalgija. So mar ljudje zares pozabili na prisrčna druženja v naravi, na prijateljske klepete in iskren smeh. Se danes lahko trdim, da smo v časih moje zaposlitve najboljše posle sklepali prav v Gorah. Danes pa živimo v takih časih, ko smo si med seboj samo bežni znanci in se pravi smisel življenja izgublja v vsakdanjosti.

Že pred davnimi leti je Konfucij dejal, da k plemenitemu človeku spadajo tri stvari: človečnost, ki rešuje potrtosti, modrost, ki rešuje dvomov in pogum, ki nas rešuje strahu. Drago Kozole je človek, kateremu vse te vrline ne manjkajo in z lahkoto lahko trdim, da bi bilo njegovim mislim in idejam pametno prisluhniti tudi danes. Naj mu njegova prijateljica narava nudi obilo lepega, saj je ravno v njej našel vse tisto, za kar mnogi ne vemo, da sploh obstaja.

Toplo se zahvaljujem gospodu Dragu za prijetne trenutke.

Dolores URBAJS

Zaupam Steklarni Hrastnik in ji ob tej priliki želim še obilo poslovnih uspehov v prihodnosti.

Suvadi v spomin!

Življenje je čudna, zapletena zgodba. Z rojstvom posije kot sončni žarek, nato pa prinese mnogo odrekovanja, borb in trpljenja.

Dobrine, ki so nam današnji dan pomembne, nam jutri, ko se srečamo z boleznijo in trpljenjem, ne pomenijo ničesar več.

Po puščobnih zimskih mesecih navadno pomlad prinese v naša srca več radosti in hrepenenja. In prav v tem času, ko se narava prebuja iz zimskega spanja in se pokaže v novi preobleki svežih barv, nam v ušesih odzvanja nedoumljivo sporočilo. Suvade ni več.

Upanje, da jo bo pomlad postavila na noge in se bo nasmejana, kakršno smo jo poznali, vrnila med nas, je bilo zaman. Na novega leta dan leta 1956 je obogatila življenje svojim staršem. Živeli so v skromnih razmerah v osrčju naše bivše domovine, v SZ delu Republike Bosne. Preživljala je skromno mladost, poleg še treh sester in brata. Želja po boljšem življenju jo je pripeljala v Hrastnik. V Steklarni Hrastnik je našla odprta vrata kmalu po prihodu v Slovenijo, leta 1977. Razporedili so jo v obrat pregleda in kot pregledalka stekla je delala skoraj 20 let, od prvega do zadnjega dne. Kljub bolezni, ki se niti nam in tudi njej sami ni zdela posebno huda, saj koga pa v današnjih časih ne boli glava, je opravljala vsa dela, ki so ji bila naložena. Lahko smo se zanesli, da bo delo, ki ji je bilo zaupano, dobro in v roku opravljeno. Besede NE njen besedni zaklad ni poznal.

Leta 1980 je našla oporo za lažje življenje v možu Hajrudinu in začela sta si spletati prijazno gnezdece. Kmalu je v njuno življenje kot svetla zvezdica vstopil sinek Senadin, po nekaj letih pa se mu je pridružila še hčerka Selma. Večino svojega nadaljnjega časa je namenjala skrbi zanj. Upravičeno je bila ponosna nanju in nase, saj je bila njuna pridnost v mnogočem plod njene vzgoje. Ljubezen, ki jima jo je namenjala, pa sta ji po svojih otroških močeh vračala. Tudi sedaj, ko je sin že najstnik in je hči že prava mala damica, je bila Suvada tista, ki je povezovala družino in jo držala skupaj v dobrem in hudem.

Kljub skromnim življenskim razmeram, saj se je morala družina znajti s skromnimi dohodki in dve plači skupaj nista bili za eno pošteno, je znala poskrbeti, da zlasti otroka tega nista občutila. In če je le mogla, je po svojih močeh še komu pomagala. To smo vedeli vsi, tudi zato smo jo cenili in jo imeli radi. Težave je premagovala tiho, z nasmehom na ustnicah. In prav to tiho zadovoljstvo je kot nevidna krona krasilo njeno glavo.

Pa vendar je samo sama vedela in odnesla s seboj v prerani grob, koliko je bilo potrebnih odrekaj in kako zelo je včasih bolelo. Še na začetku marca je bila v službi in šele v tem zadnjem mesecu smo se vsi skupaj zavedali, da se je je polastila bolezen, ki je močnejša tudi od njene trdne volje. Pa še v zadnjih trenutkih je našla toliko moči, da je svojim bližnjim podarila nasmeh in z njim upanje, da bo še vse prav. Bolezen pa se je s svojimi lovkami že toliko polastila njenega telesa, da ni bilo več pomoči. Zmagala je smrt, pokosila ženo in mamico na pragu zrelih let in osula cvetje njenega življenja. S tem je pretrgala njeno bolečino in trpljenje, ki pa se je preselilo v srca vseh, ki smo jo imeli radi.

Suvada je bila dober zgled žene, matere, prijateljice, sodelavke, znanke. Pogrešali jo bomo.

Čprav je njen poslednji dom daleč od njenega rodnega kraja, ta dom ne bo prazen, saj jo bomo tisti, ki smo jo imeli radi in ni nas malo, obiskali ob njeni gomili in prižgali svečko v njen spomin.

ZAHVALA

Sedaj, ko se poslavljam po vseh teh letih, ki sem jih preživel med vami, se oziram nazaj na prehojeno pot, ki sem jo začel januarja 1965 v tem takrat šele razvijajočem se podjetju, ki sem si ga edinega izbral za svojega, me v srcu navdajata nemir in upanje, da morda "ročni pihalce" ne bo čez nekaj let le še beseda in ne več poklic.

Lepo se zahvaljujem vsem, ki ste karkoli ali kakorkoli pripomogli, da sem bil na večer 28.3.1997 tako zelo presenečen in hkrati srečen, ko sem gledal toliko znanih prijaznih in nasmejanih obrazov.

Ne najdem pa besed, s katerimi bi se zahvalil Dževadu, Senadu in Radi za vse skupaj. Lep pozdrav ročnim pihalcem in vsemu vodstvu kolektiva.

Janez Brečko

ZANIMALO VAS BO

Kar dolgo smo čakali, da smo si lahko ogledali zadnjo številko tega glasila, kar pa vsekakor ni bila naša krivda. Pa vendarle je bolje pozneje kot nikoli, saj tako pravi stari pregovor. Zadnjič sem se seznanila s spremembami marca 1997, in sicer so bili takratni podatki naslednji:

- marec smo zaključili s skupnim številom 794 zaposlenimi, med katerimi je 346 žensk in 430 moških, med vsemi pa imamo 31 delavcev sprejetih za določen čas in 4 pripravnike.

Od tega zadnjega podatka so bile tudi spremembe, in sicer:

V MESECU APRILU 1997 smo na novo ZAPOSILILI 18 DELAVCEV, in sicer:

Povsem na novo smo sprejeli v redno delovno razmerje za določen čas 3 mesecev oziroma do planiranega letnega kolektivnega dopusta (19.7.1997) 15 delavcev na delovno mesto odnašalca steklenih izdelkov, in sicer:

Robertu Bagaro, Draga Grgiča, Ivana Hereka, Zorana Iliča, Blažka Ivanoviča, Igorja Jovanoviča, Almirja Kahrmanoviča, Muharema Kamenjaševića, Slavka Mihajlika, Viktorja Močnika, Petra Oblaka, Tomaža Palčnika, Dejana Prižmohta, Senada Ramiča in Tadeja Sloneckega.

Naši državi sta svoj del odslužila in se iz sluzenja SLO vrnila na delo Tadej Pavlič - strojnik 3 v PC pogrnjeni mizi in Vojko Špajzer - odbijalec steklenih izdelkov.

Na podlagi odločbe višjega delovnega in socialnega sodišča, Ljubljana smo nazaj v redno delovno razmerje sprejeli Ilinko Jovič - odnašalko steklenih izdelkov.

Delovno razmerje so PREKINILI 3 DELAVCI in sicer:

UPOKOJENA PREDČASNO (1 delavka):

Z zadostno pokojninsko zavarovalno in delovno dobo, se je od nas poslovila in odšla v zasluženo predčasno upokožitev Kristina Pufler - izmenovodja pregleda steklenih izdelkov.

UPOKOJEN PO DOLOČENEM ČASU (1 delavec):

Feliks Vavtar - strojnik 1 v PC pogrnjeni mizi bo svojo upokožitev pričakal doma.

UMRLA (1 delavka):

Na dolskem pokopališču smo se veliko prekmalu zadnjikrat poslovili od naše Suvade Ramič - pregledalke steklenih izdelkov, katero nam je hitra bolezen iztrgala iz naše sredine.

Ob teh navedbah kadrovskih sprememb smo torej mesec april zaključili s skupnim številom 809 zaposlenih med katerimi je 363 žensk in 446 moških, med vsemi pa imamo 42 delavcev sprejetih za določen čas, 4 pripravnike in 1 delavko sprejeto s poizkusnim rokom.

PRIRASTEK V DRUŽINI

V začetku meseca februarja 1997 je na svet prijokala mala Nika in s tem osrečila mamico Marušo Špeglič - komisionarko skladišča gotovih izdelkov in očeta Antona. Novi mladi družinici želimo obilo zdravja in čimprejšnjih stabilnih korakov v novi svet, srečnim staršem pa veliko skupne sreče.

POROČILI SO SE:

V zakonski jarem je skočil Zlatko Zgonjanin - strojnik 2 v PC pogrnjeni mizi in se preselil k ženi Dragici Kosovac.

Mlademu paru želimo veliko sreče na skupni življenski poti.

Tudi z rubriko **JUBILANTI** (to so delavci, kateri so svojo pripadnost firmi izkazali z dolgoletnim delom in so za to prejeli tudi skromno jubilejno nagrado), se nismo že dolgo srečali, zato vam sedaj posredujem te podatke:

10 LET Biserka Jerman

20 LET Draško Stojančič

30 LET Ivan Križnik, Stane Senegačnik, Milan tovornik in Stanko Šotler.

ČESTITAMO VSEM!

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža in očeta

MARJANA ŽIBRETA

se iskreno zahvaljujemo godbi in pevcem Steklar ne Hrastnik, guberniku g. Kačiču, sindikatu TKI, vsem sodelavcem, sosedom, prijateljem in znancem. Hvala za sveče, podarjeno cvetje in materialno pomoč.

Žalujoči: žena, hčerka in sin ter ostalo sorodstvo.

ZVEZDE GOVORIJO

Horoskop od 1.5. do 31.5.1997

Piše: Astrologinja Milena Zakrajšek

OVEN

od 21.3. do 20.4.

Zelo se boste zresnili, zato vam bodo prijatelji očitali, da ste zamorjeni. Veliko se boste ukvarjali s svojim socialnim položajem. Čeprav boste veliko delali, si vseeno včasih privoščite več družabnosti in komunikacij z ljudmi. Za spodbujanje novih prijateljstev in ohranjanje starih, vam priporočamo uporabo ognjenega opala. Čeprav niste skopuški, boste v tem obdobju zaskrbljeni za svoje finance. Postali boste nezaupljivi do prijateljev in jim ne boste pripravljeni pomagati po denarni plati. Če niste prepričani, da boste denar dobili nazaj, je tako ravnanje pravilno. Zaenkrat vam vaša poslovna situacija narekuje nekaj več skromnosti in odrekovanja. Obvezno pojdite na preventivni pregled k zobozdravniku.

BIK

od 21.4. do 20.5.

Srečni dnevi so pred vami, dragi Biki, predvsem ugodni za srečno ljubezensko življenje. Vaša strast vsebuje razsežnost, ki se je ne zavedate niti sami. Če ste še samski, se v tem času v ljubezni ne odločate samo na osnovi čustev, kajti kratkotrajne avanture bi vam prinesle samo kopico novih problemov. Resnične ljubezenske priložnosti sramežljivih prijateljev se lahko pojavijo, ne pa vpadljivih in glasnih ljudi. Sicer pa vi to tako ali tako že veste! Pri ljubezenskem zapeljevanju uporabljajte nežen vonj narcise. Finančnih problemov ne boste imeli, naspotno, lahko celo pri čakujete izboljšanje vasega proračuna. Največje poslovne možnosti se v tem obdobju skrivajo v poslih, ki so povezani s posredništvom in nepremičninami. Obeta se vam harmonično obdobje, v katerem boste obnovili svoje zaloge harmonije.

DVOJČKA

od 21.5. do 20.6.

Mirnejše ljubezensko obdobje se bo nadaljevalo vse do konca meseca, zato lahko v tem času svojo ljubezensko zvezo negujete in jo utrjujete. Partner vam bo imel povedati veliko, prisluhnite mu. Iz vaših razgovorov lahko pridobite koristno informacijo, hkrati pa boste v očeh vaše boljše polovice postali bolj razumevalci in čustveni. Težave, ki so se nakopičile v preteklosti zaradi vaše nehumanosti, sedaj ne morete odpraviti z enim zamahom. Zato o nastali informaciji, ki jo boste dobili, dobro premislite. Bodite bolj praktični in poskušajte končati vse, kar so vam nadrejeni do sedaj zadaj. Vse rešite spriti in postopoma. Čeprav vam bo metoda korak za korakom načela živce, se boste le tako lahko približali skozi kopico obveznosti. Za krepitev živcev in proti depresijam si kupite geranijo. Pomagalo bo pri pogovorih in pogajanjih.

RAK

od 22.6. do 22.7.

Ugotovili boste, da ste v zadnjem času podvrženi ljubezenskim avanturam bolj kot ponavadi. Če ste prosti, se zaradi tega občutka nikar ne obremenjujete. Če sodite med vezane predstavnike tega znamenja, je ta mesec pravi čas, ko lahko partnerju poveste vse, kar mu gre in končno razčistite ljubezensko življenje. Samo če boste pripravljeni pozabiti na slabe izkušnje v odnosu s partnerjem, vas čaka dolgo in stabilno življenje na ljubezenskem področju. Pred vami je tudi čas, ko lahko partnerju poveste vse, kar vam leži na duši. Kar se tiče družabnega življenja pazite, da ne boste preveč materinski in mehki do drugih ljudi okrog vas. Kajti za človeške rane in težave ste prava blazina. Problem je le v tem, da vas sočustvovanje včasih preveč ohromi in izčrpa. Če si lahko pomagate s poldragimi kamni, si v tem mesecu privoščite hijacint.

LEV

od 23.7. do 23.8.

V ljubezni bodo dnevom čustvene ohladitve sledili dnevi harmoničnih odnosov s partnerjem. Vaš izbranec je že navajen ognjenih in teatralnih reakcij. Zato ne bo začuden, če bodo burnim prepričanim sledili strastni poljubi in smešne situacije. Pri svojem delu se boste zneli pred pomembnimi izzivi. Zunanje okoliščine bodo od vas zahtevale veliko predanost in samoodpoved čeprav s težkim srcem boste žrtvovali neke osebne koristi. Zavedali se boste, da je v tem trenutku ta odpoved najpomembnejša in tudi odločilna za vašo prihodnost. Razkorak med osebnimi ambicijami in družinskimi potrebami vas bo včasih obremenjeval, vendar nedopustite, da bi to zatrla vašo ustvarjalnost. Uporaba topaza vam lahko poveča zaupanje v izražanje lastnih kreativnih moči.

DEVICA

od 24.8. do 23.9.

Nekoliko napet medsebojni položaj planetov bo v vaše iptimno življenje vnesel kar nekaj razburjenja in živciranja. Cutili boste potrebo, da bi nadzarovali občutke ljudi, ki vas obdajajo. Takšno obnašanje bo še najmanj všeč vašemu izbrancu. Zato se včasih poskusite nekoliko zadržati in s tem preprečiti nekontrolirane izpade besa. Prosti predstavniki tega znamenja boste tokrat nezainteresirani za nasprotni spol. Za vas je zaenkrat najbolje, da ste previdni z denarjem. Ne posojajte ga, prav tako pa se varujte spekulacij. Pri delu si nikar ne zadajte dodatnih obveznosti, ker bi pri takšnih obremenitvah lahko pretiravali in zaradi tega še zboleli. V mesecu maju bodite previdni pri kakršnih koli športnih aktivnostih. V nevarnosti boste, da se poškodujete. Če se zgodi, da dobite vročino ali vnetje, si za pomoč izberite sivko. Trpek in svež vonj pomirja čustva in sprošča duševno napetost.

TEHTNICA

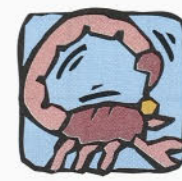
od 24.9. do 23.10.

Dokaj harmonično obdobje se bo počasi zaključilo. S tako nastalo situacijo ne boste zadovoljni. Ne iščite krivde samo pri partnerju, temveč sledite svojim iskrenim občutkom. Tudi sami premalo sodelujete pri izpostavljanju odkrite ljubezni. Ne glede na to ali ste že zasedeni, vas lahko zamika kakšna avantura, vendar ne boste dovolj motivirani, da bi karkoli naredili. Če ste v ljubezni idealist - kar je večina tehtnic - vam ustreza opal. Tiste tehtnice, ki hitro podležete strastem, pa ga raje nosite. V službi boste napeti in nekoliko raztreseni in že v začetku maja boste porabili ogromno energije. Če boste začutili, da so vaši nadrejeni stisnili ob zid, se nasmehnite in vse skupaj obrnite na šalo. To bo vaša najboljša obramba. Več...mere...v...prehrani.

ŠKORPIJON

od 24.10. do 22.11.

Po naporem aprilu si boste sedaj lahko oddahneli. Končno si boste lahko rekli, da ste zadovoljni s svojim čustvenim izbojstvom. S partnerjem boste zvezo poglobili, kar bo prineslo obojestransko zadovoljstvo. Samski škorpioni boste s svojo magnetičnostjo očarali ljudi okrog sebe. Samo od vas je odvisno, kako se bo ljubezenska situacija razvijala naprej. Vaš osebni razvoj pa bo precej odvisen od sposobnosti popuščanja in tudi odpuščenja vašim najbližjim. Zato ne bodite preveč togi in sebični. Raje dobro prisluhnite, kaj vam želijo sporočiti družinski člani. Večja zagnanost pri delu vam ne bo škodovala. Škujajte čimbolj izkoristiti vsako priložnost ki se vam ponuja. Že proti koncu maja bodo te zelo redke.

STRELEC

od 23.11. do 21.12.

Treba je znati ločiti službo in zasebno življenje. Namesto da se prebre menjujete z delovnimi obveznostimi se raje posvetite sebi in partnerju. Ta bo še posebno občutljiv ves ta mesec. Vaš izbravec se bo želel z vami nogovarjati, medtem ko se mu boste vi želeli izogniti. Poskušali boste bežati v samotno ali v delo. Stanje se bo izboljšalo šele sredi meseca, ko boste postali bolj družabni in radi boste poklepali tudi ob kavici. Tudi prosti strelici boste ob koncu tega obdobja bolj komunikativni. Ne dovolite pa si, da vas slabi odnosi s sodelavci pripeljejo v stresno situacijo. Na splošno bodo vaši odnosi z ljudmi bolj površni, ker boste zahteve siri samo za delovni učinek in posel nasploh. Poskusite biti do kolegov bolj tolerantni, da se bo napeta situacija v službi umirila. Pazite na želoce in se naprej se izogibajte stresnim situacijam. Če vas zanima aromoterapija, vam predlagam vonj jasmina, ki pomirja in krepi.

KOZOROG

od 22.12. do 20.1.

Če ste sami ali osamljeni, se ozrite okrog sebe. Opazili boste, da vas nekdo, v bližini gleda zaljubljeno. Lepi trenutki in doživetja vas še čakajo. Tokrat se tudi zasedeni kozorogi podajate v neznanu. Zvestoba sodi sicer med vaše boljše značajske lastnosti, toda izjeme potrjujejo pravila. Zato bo poskrbel Neptun, planet iluzij in samoprevar, ki bo vsem kozorogom prinesel sanjsko in nežno ljubezen. Kupite si ametist, ki vam bo pomagal v čustvenih zadevah. Trdo delo se nadaljuje, a kaj ste tako ali drugače. Že navajeni. Dobro bi bilo, da se posvetite reorganizaciji svojega dela in s tem dosežete večjo poslovno uspešnost. V tem obdobju ne pričakujte večjega finančnega profita, ni pravi čas za vlaganje in investiranje. Zdravstveno pa malo premislite, kako bi bilo, če bi se odločili za enodnevni post, ki bi vam očistil dušo in telo.

VODNAR

od 21.1. do 18.2.

Če se vam na ljubezenskem področju ne bo nič dogajalo, boste za to krivi sami. Včasih se obnašate zelo nedostopno. Malce drugačna pa zna biti tudi situacija v službi, ker se bo eden izmed sodelavcev zagledal v vas. Končno, boste naleteli na osebo, ki ima podobna stališča kot vi. Najbolje bi bilo, da se poskušate od te osebe največ naučiti. V primeru da ste že zasedeni se tako spogledovanje lahko usodno konča. Za utrditev ljubezenske zveze si kupite opal. V denarne spekulacije se v tem času ne spuščajte, ker bi lahko prekoračili svoje realne zmožnosti. Delo vam ne bo dalo miru in veliko ga boste tudi dokončali. Če so vaše aktivnosti povezane z umetniškimi udejstvi, boste še naprej uspešni. Pazite pa na krvni obtok in srce.

RIBI

od 19.2. do 20.3.

Venera je pustila posledice v vašem srcu, zato se boste počutili ljubljene kot že dolgo ne. Vaš izbravec vas bo razvajal kot še nikoli. Uživali boste s partnerjem in se predajali romantičnemu sanjarjenju. Glejte, da pri tem ne greste predaleč. Če ste trenutno sami, se ne zapirajte vase, ampak raje pojdite na plano v svet. Čim več se družite s prijatelji. Veliko možnosti imate, da vas nekdo v vaši bližini začne zanimati na povsem drugačen način. Odišavite se z vonji pomladnih cvetov. Poslovno področje bo manj intenzivno kot ljubezensko. Sicer vas bodo vse čas prevečali neki načrti, vendar se bo zelo malo stvari realiziralo. Zdravstveno ne bo vse rožnato, vendar ne izgubite optimizma, ki vam pomaga živeti, Mars vambo podaril nekaj energije čeprav boste se nekaj časa slabe volje zaradi občasnih glavobolov. Med in čaj vas bosta ščitila pred neprijetnimi virusi in gripami.

dela i (2) (3)

Nagradna križanka

				SLOVENSKI GLASBENIK (ANDREJ)	AZZOVSKI (ANDREJ)	DEL ROKE	MESTO NA JAPONSKEM OTOKU HONSUJU	ESTONSKI ESTRADNI PEVEC (GEORGIJ)	INDIGO PLAVILO (ZAST.)	INDIJSKI PESNIK IN PISATELJ	MOŠTVO NA LADJI ALI LETALU		VZDRŽNOST OD JEDI STRADANJE	ZEMELJSKO DELO	ŠAHOVSKA FIGURA	OLGA REMS	AVTOR "BOŽANSKE KOMEDIJE"	MEŠANA SOLATA
				FRANCOŠKI REZISER (ANDRE)								KUHINSKA POTREBŠČINA						
				HENRIK IBSEN														
																	NADA VIDMAR	
																	NAUK O ATOMIH	
	JUŽNO AMERIŠKA KUKAVICA	NIKOLAJ PIRNAT		SLOVANSKA MEDICA			AVTOR: KARLI DREMEL	NENADNA VRSTA BULE				SKLADBA ZA KLAVIR						
		SKRB, BRIGA		GOROVJE V MIANMARU (BURMA)								ITALIJAN, PISATELJ (PEPILITO)						
ZAVRAČENJ MORALNIH NAČEL							SKLADBA ZA KLAVIR						DUHOVNI OČE					
							REKA KI TEČE SKOZI FIRENCE						NAJVIŠJE SKANDINAV. ROZANSTVO					
VRTILNI MOMENT						BRST POGANJEK, CIMA			PREMIJA PRIBITEK				ČEDO OBLAK				TEKOČA ZACIMBA, KIS	STRJENKA, ZDRIZ
									UMETNA TALNA OBLIČA				VRHUNSKI ŠPORTNIK					
NEKDANJI SULTANOV UKAZ						VESLAČ TUL				PRVOTNA GRŠKA MU-ZA PETJA				SOPROG				
						FIATOV AVTO				SOSEDA STEKLARNE				MESTNIK PETI SKLON				
ČETVEROKOTNIK Z DVE-MA VZPOREDNIMA NE-SKLADNIMA STRANICAMA		VOZNIČA ZRNEC		NUJNOST, OSTRINA							VEŠALA							
				NESTROKO-VNJAK								ŠIROK PLAŠČ						
RIMSKI CESAR							GRŠKA ČRKA							ČEKAN (SLONOV)				
							KRAJ PRI KRANJU							MONDENO LETOISCE V BELGIJI				
RUSKA VLADARSKA RODOVINA							SLAVNOSTNI OGENJ	IGRALKA MIRANDA				TRGOVSKO BLAGO	AMERIŠKA JEDRSKA PO-DMORNICNA					
								JEZERO V ŠPANJI					KLIC POZIV					
MESTECE OB JEZERU YÄNERN (ŠVEDSKA)					STAR JUDOVSKI KRALJ	ODPRTINA V ZIDU				SOTESKA JAREK						PESNIK SVETINA	JUNAK ROMANA "VZHODNO OD RAJA"	ČETRTRI RIMSKI KRALJ
MESTO V INDIJI						SLOVAŠKI PISATELJ (JANKO)				PLOŠČATA RAMENSKA ROST								
TROJANSKI KRALJEVIČ (ENEJ)						ITALIJAN, PISATELJ (CARLO)				JAPONSKI PISATELJ (KOBŌ)			SLIKAR GROHAR					
RDEČKASTO VEČERNO NEBO				11 ČRKA		BODEČ OSAT				JADRALNI PADALEC KRALJ			ZVER IZ RODU PSOV					

Živali se odločijo, da bodo bolj pazile na okolje in da ne bodo vsepovsod puščale iztrebkov. Za nadzornika določijo volka. Dva tedna je vse v redu, tedaj pa zapazi volk zajčka, da kaka čisto drugje, kot je bilo dogovorjeno. Nahruli ga: "A zate ne velja kar smo rekli?" Zajček zajeclja, bled od glave do repa: Joj, saj sem še včeraj kakal tam, kot je treba. Pa je prišel medved in tudi on počepnil. Vmes sva se pogovarjala to in ono, o vremenu, o sorodstvu, o hrani. Kar na lepem pa me je medved vprašal, kakšne pasme sem. Rekel sem, da zimske. Vprašal me je še, ali mi dlaka izpada. Rekel sem, da ne - nato pa si je z menoj obrisal zadnjo plat ..."

Ali si slišala, da je Franca dosegla ločitev od mize in "postelje?" "A jesti tudi ni znal?"

"Gustelj, ko sem ti rekla, da bi me napičil, nisem mislila na vile".

Nagradna križanka

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nagradne križanke bo žreb razdelil nagrade v skupni vrednosti 11.000 tolarjev in sicer:

- 1. nagrada 5.000 tolarjev
- 2. nagrada 3.000 tolarjev
- tri nagrade po 1.000 tolarjev

Izrek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo STEKLARJA, Cesta 1. maja 14, 1430 Hrastnik do 15.6.1997.

Nagrajeni reševalci

Za nagradno križanko objavljeno v STEKLARJU št 2-3/97 smo dobili 53 rešitev. Žreb je prisodil nagrade naslednjim:

- 1. nagrada 5.000 tolarjev: Irma Kirn, upokojenka

- 2. nagrada 3.000 tolarjev: Mari Abram

- 3.-5. nagrada po 1.000 tolarjev: Milan Crkovič, upokojenec; Ivan Matko, upokojenec; Anica Poslek

Rešitev križanke iz prejšnje številke

VODORAVNO: Svahili, Adivar, Nemesis, Panama, REMONT H KADNE /, PEČI, Akadem, Lil, Rhodes, darila, pek, STEKLAR, Bo, Cres, ata, Tomaž, Karlo star, alod, Eka, A.E., Laas, Vonnegut, Dob, kobilica, astenija, Una, Odisej, udor, Nan, renome, pelerina, crka, R.A., atenej, kladivo, ara, REVOZ, Oton, Varaždin, trasa, sak, alkotest.

/K.D./

STEKLARNA STEKLAR

Steklar - glasilo delavcev Steklarne Hrastnik ureja uredniški svet: Marinka Anžlovar, Soniboj Knežak, Matija Koritnik, Slavko Marcen, Pavel Bauerheim in Dolores Urbajs. Glavni urednik: Slavko Marcen. Oblikovanje: Alenka Leskovšek. Fotografije: Branko Klančar. Lektor: Herta Erman. Grafična priprava in tisk: Tiskarna Velenje. Naslov uredništva: Steklar Hrastnik, C.1. maja 14, tel.: 0601 54 600. Po mnenju urada za informiranje pri vladi Republike Slovenije (št. 23/32-934) z dne 25.1.1993 je glasilo proizvod informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek.